

VRAGEN

door de leden van de raad gesteld overeenkomstig artikel 38 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen.

2011 – Nr. 23.

VRAGEN van de VVD van de heer A. Rutte over de behandeling van de heer W. van Sonderen door de dienst RO/EZ.
(Binnengekomen: 15 maart 2011.)

De heer van Sonderen woont in een rijtjeshuis aan de Elzenlaan in de wijk Selwerd. Voor zijn opgroeiende dochter wilde hij in 2005 zijn woning aan de voorzijde uitbreiden met een dakkapel. Zijn aanvraag wordt afgewezen en dat leidt uiteindelijk tot een gang naar de Raad van State. De dag voordat de Raad van State uitspraak doet ontdekt de heer van Sonderen bij toeval een in zijn ogen vergelijkbare dakkapel op een vergelijkbare woning in een vergelijkbare wijk: een dakkapel in de Neptunusstraat. De Raad van State kan dit niet meer meenemen in zijn uitspraak en stelt de heer van Sonderen in het ongelijk.

Met de nieuwe informatie, een vergelijkbare dakkapel in de Neptunusstraat, gaat de heer van Sonderen een nieuw traject in met de dienst RO/EZ en de welstandscommissie. Echter zonder bevredigende uitkomst, aangezien de woning in de Neptunusstraat een twee-onder-een-kap is en de woning van de heer van Sonderen een rijtjeswoning is.

Vervolgens ontdekt de heer van Sonderen in de Spicastraat een woning die wél in een rijtje staat met exact de dakkapel die hij ook heeft aangevraagd, met exact de zelfde plaats op het dak. Een dakkapel waarvoor een vergunning is verleend onder het zelfde welstandsregime als waaronder hij zijn aanvraag heeft gedaan in een wijk, Paddepoel, die volgens de welstandsnota volstrekt vergelijkbaar is met Selwerd. De welstandsnota noemt de wijken Selwerd, Paddepoel en Vinkhuizen in één adem. Ze maken volgens de nota alle drie deel uit van het gebied G04 stempel- en strokenbouw jaren '50-'70. Voor de verschillende wijken gelden binnen dit gebied ook geen verschillende gebiedscriteria. De wijken worden in de welstandsnota van 2005 omschreven als wijken met een “...doorgeschoten rationalisatie en standaardisatie, vrij sober en daarmee aanzienlijk minder waardevol” en in de welstandsnota van 2008 als wijken met “...gedaalde aandacht voor architectonische kwaliteit en armer materiaalgebruik”

Wijken waarin de plaatsing van een nette dakkapel aan de voorkant in ieder geval geen afbreuk kan doen aan de welstandskwaliteit, zou je zeggen.

Op 16 juli 2009 stelt de dienst RO/EZ aan de heer van Sonderen voor om een voorbehandeling te doen n.a.v. het door hem aangedragen vergelijkingpand aan de Spicastraat. Dit verzoek zou voorzien moeten worden van fotomateriaal. De heer van Sonderen gaat aan de slag en fotografeert er lustig op los en toont aan dat zijn wijk al “vervuild” is met vele dakkapellen aan de voorzijde. Hij levert fotomateriaal aan met daarin foto's van 54 huizen, niet als vergelijkobjecten, maar ter illustratie dat zijn dakkapel geen geheel nieuw welstandsbeeld in Selwerd zal opleveren.

Met het vinden van de recente dakkapel op één huis in een rij in de Spicastraat is sprake van een vergelijkbaar geval in een vergelijkbare wijk en een vergelijkbare straat op een vergelijkbare rij huizen waar eerder nog geen dakkapel op stond en met een vergelijkbaar welstandsbeeld, zowel op papier in de welstandsnota als in de praktijk zoals uit zijn foto's blijkt. Reden om zijn aanvraag goed te keuren, zo vindt de heer van Sonderen. En zo vindt ook de Ombudsman, die zich inmiddels op verzoek van de heer van Sonderen met het conflict is gaan bemoeien. De ombudsman concludeert in haar rapport dat er sprake lijkt te zijn van gelijke gevallen welke een gelijke behandeling rechtvaardigen. Een zeer stevige conclusie!

Pas in het verslag van bevindingen op 11 maart 2010 gaat de gemeente voor het eerst in op het verzoek tot toepassing van het gelijkheidsbeginsel m.b.t. het pand in de Spicastraat. Volgens de ombudsman doet de gemeente dit echter veel te summier waardoor volgens de ombudsman de schijn van willekeur aanwezig blijft. Een ernstige zaak, aangezien burgers er op moeten kunnen vertrouwen dat de gemeente nooit willekeurig te werk gaat en vergelijkbare gevallen vergelijkbaar behandeld zullen worden. Het is de reden geweest voor de ombudsman om een aanbeveling te doen aan het college van B&W. Die aanbeveling is tot op de dag van vandaag niet opgevolgd.

Aangezien het niet opvolgen van een dringende aanbeveling van de ombudsman zelden voorkomt en de schijn van willekeur een ernstige zaak is stelt de VVD fractie de volgende vragen:

1. Waarom heeft het college van B & W tot op heden de aanbeveling uit het rapport van de ombudsman niet opgevolgd?
2. Zijn de criteria die hebben geleid tot het goedkeuren van de dakkapel aan de Spicastraat 25 ook van toepassing bij de beoordeling van de aanvraag voor een dakkapel van de heer van Sonderen? Zo ja, waarom is in het geval van de heer van Sonderen dan geen vergunning verleend? Zo nee, waarom worden er bij de heer van Sonderen andere criteria gebruikt?
3. Deelt het college de mening van de VVD fractie dat de wijken Paddepoel en Selwerd vergelijkbare architectonisch-stedebouwkundige wijken zijn nu deze wijken beide in de welstandsnota onder hetzelfde gebied vallen (G04 stempel- en strokenbouw jaren '50-'70), en in opeenvolgende nota's gemeenschappelijk worden omschreven als wijken met een "...doorgesloten rationalisatie en standaardisatie, vrij sober en daarmee aanzienlijk minder waardevol" en als wijken met "...gedaalde aandacht voor architectonische kwaliteit en armer materiaalgebruik", er voor de wijken dezelfde gebiedscriteria gelden en de gebieden onder dezelfde bestemmingsplannen vallen? Zo ja, hoe kan het dan zijn dat de aanvraag van de heer van Sonderen wordt afgewezen omdat een verwijzing naar het in de wijk Paddepoel gelegen vergelijkingsobject "Spicastraat" geen recht doet aan de "contextgerelateerde welstandsbeoordeling"? Zo nee, waarom zijn deze wijken volgens het college dan niet vergelijkbaar?
4. Wat had de heer van Sonderen nog meer aan moeten tonen dan een vergelijkbaar huis in een vergelijkbare wijk in een vergelijkbare straat met een vergelijkbare dakkapel met een vergelijkbare plek op het dak die op een vergelijkbare manier het gave dakvlak doorbreekt om er op te mogen vertrouwen dat vergelijkbare gevallen ook op een vergelijkbare manier worden behandeld?

5. Zelfs als het college het niet met de VVD fractie eens is dat hier sprake is van volledig vergelijkbare gevallen hoeft het college van B&W het welstandsadvies niet op te volgen. Zij kan dit gemotiveerd naast zich neer leggen. Bent u het met de VVD fractie eens dat nu na zeer uitvoerig onderzoek door de ombudsman deze de heer van Sonderen in gelijk stelt het voor de hand ligt dat het college in dit geval gebruik maakt van deze bevoegdheid? Zo nee, waarom niet?

6. Het argument dat de Spicastraat in een geheel andere architectonische wijk ligt werd pas in de bezwaarfase naar voren gebracht terwijl de heer van Sonderen tijdens de ruim 2 jaren durende voorbehandeling diverse malen door de dienst RO/EZ is gevraagd om vergelijkingen in de vorm van aantallen en daarbij behorend fotomateriaal van vergelijkingsobjecten in de wijk Paddepoel wat hij ook ruimschoots heeft overgelegd. Bent u het met de VVD fractie eens dat de dienst RO/EZ dit oordeel aan het begin van de procedure al had moeten geven en dat de dienst door dit niet te doen en de heer van Sonderen aan het werk te zetten op bovenstaande wijze in strijd met het vertrouwensbeginsel en, zoals de ombudsman in haar brief aan de gemeenteraad d.d. 3 november 2010 schreef, onbehoorlijk heeft gehandeld? Zo ja, welke consequenties verbindt u daar aan? Zo nee, waarom vindt u de handelwijze van de dienst dan wel in lijn met vertrouwensbeginsel en behoorlijk?

Het college beantwoordt de vragen als volgt:

Groningen, 19 april 2011.

Met de nodige zorg hebben wij geconstateerd dat de bouwaanvraag van de heer Van Sonderen voor een dakkapel aan de Elzenlaan heeft geleid tot een proces dat zich inmiddels al ruim 6 jaar voortsleept. Onder andere de algemene bezwaarschriftencommissie, de Raad van State en de Ombudsman hebben zich al over (verschillende aspecten van) dit proces gebogen.

Wij hechten er belang aan om onderscheid te maken tussen de twee dingen die hier aan de orde zijn: ten eerste is er de inhoudelijke vraag, die gaat om de bestuurlijke besluitvorming over een (recent opnieuw ingediende) bouwaanvraag voor een dakkapel, aan de andere kant gaat het om de klachten over het ambtelijke handelen tijdens dat proces van besluitvorming.

De kern van de eerste zaak, de hoofdzaak, is dat wij geen mogelijkheden zien om tegemoet te komen aan de wens van aanvrager om precies die dakkapel te bouwen die hij heeft aangevraagd. De bouwaanvraag is geweigerd omdat de gewenste dakkapel niet voldoet aan redelijke eisen van welstand. Deze aanvraag past niet in het door de raad vastgestelde Welstandsbeleid en voldoet ook niet aan de zogenaamde verruimde (sneltoets)criteria. De Welstandscommissie heeft verschillende mogelijk vergelijkbare gevallen beoordeeld, maar acht deze gevallen niet vergelijkbaar. Hierdoor kan de gevraagde vergunning niet verleend worden. De Raad van State heeft in hoger beroep (2008) geoordeeld dat de vergunning terecht is geweigerd.

In verschillende gesprekken met de heer Van Sonderen is gezocht naar een manier om hem tegemoet te komen in zijn wens om een dakkapel te bouwen, maar dan in een vorm waar geen bezwaren tegen zijn op grond van welstandseisen en zonder de

toevlucht te nemen tot ambtelijke willekeur. Onder andere in maart 2009 zijn hem in een gesprek suggesties gedaan om zijn aanvraag aan te passen zodat deze binnen de wet- en regelgeving wel vergund zou kunnen worden. Hij heeft er echter voor gekozen om zijn vergunningaanvraag niet aan te passen.

De heer Van Sonderen heeft in augustus 2010 bezwaar aangetekend tegen het niet (opnieuw) in behandeling nemen van zijn (ongewijzigde) aanvraag. De bezwaarschriftencommissie heeft geadviseerd om het bezwaar ongegrond te verklaren en het besluit in stand te laten om de aanvraag niet in behandeling te nemen. Zij stelt bovendien in haar advies dat zij van mening is dat indien de aanvraag wel in behandeling zou zijn genomen, deze opnieuw had moeten worden afgewezen, omdat deze (nog steeds) strijdig is met de redelijke eisen van welstand. Het college heeft dit advies overgenomen, maar heeft tegelijkertijd de heer Van Sonderen mediation aangeboden om te proberen er gezamenlijk toch uit te komen.

Naast deze inhoudelijke onenigheid, is er ook onvrede over het proces. Er is een lange discussie ontstaan, in het bijzonder over het door de heer Van Sonderen aangedragen voorbeeld van de Spicastraat. Hij heeft een dakkapel aan de Spicastraat gefotografeerd en stelt dat deze situatie vergelijkbaar is met de door hem gewenste dakkapel aan de Elzenlaan. In de rapportage van de Ombudsman wordt hier uitgebreid op ingegaan. De Ombudsman geeft aan dat de dienst onvoldoende heeft onderbouwd en gemotiveerd waarom hier geen sprake zou zijn van een vergelijkbare situatie.

Wij erkennen dat niet uitputtend gereageerd is op het door de aanvrager ingediend materiaal, waaronder het voorbeeld van de Spicastraat. Hierbij moet echter wel een kanttekening worden geplaatst. De Welstandscommissie is een ter zake kundig (namelijk op het terrein van het gemeentelijk vastgestelde welstandsbeleid) advieslichaam van ons college. Het is aan de aanvrager om de Welstandscommissie te overtuigen dat hier sprake is van vergelijkbare zaken maar het behoort niet tot de taak van de Welstandscommissie om een willekeurige (hoewel zeer betrokken) burger te overtuigen van de validiteit van zijn oordeel. Ook kan het niet de taak van de gemeentelijke overheid zijn om een particuliere initiatiefnemer koste wat het kost tegemoet te komen in het realiseren van zijn individuele toekomstplannen.

1. Wij hebben gereageerd op de bevindingen en aanbevelingen van de Ombudsman (in juni en augustus 2010). Wij hebben aangegeven dat de Ombudsman op enkele punten gelijk had, te weten dat de motivering over de weigering van de vergunning onvoldoende is geweest en dat klachten (intern) niet correct zijn afgehandeld. Dat neemt echter niet weg dat de beoordeling van de vergunningaanvraag zorgvuldig en correct is geweest.
2. Ja, alle aanvragen worden beoordeeld aan de hand van dezelfde criteria. Als een aanvraag voldoet aan de sneltoetscriteria wordt een vergunning verleend. Als een aanvraag hier niet aan voldoet, wordt een welstandsadvies gevraagd en gegeven. De Welstandscommissie geeft conform het gemeentelijk Welstandsbeleid altijd een *contextgerelateerd* advies en heeft geoordeeld dat de situatie in de Elzenlaan niet vergelijkbaar is met de situatie in de Spicastraat.
3. Wij onderschrijven dat de wijken Paddepoel, Selwerd (en Vinkhuizen) in de welstandsnota op eenzelfde manier cultuurhistorisch beschreven en gekarakteriseerd worden. Dit wil echter nog niet zeggen dat elke straat of

gebouwencomplex in de ene wijk hetzelfde is als een willekeurig andere straat of gebouwencomplex. Zoals gezegd geeft de Welstandscommissie een contextgerelateerde welstandsbeoordeling. Dit betekent dat voor iedere aanvraag apart wordt bekeken of deze voldoet aan redelijke eisen van welstand binnen de ruimtelijke context van de bouwaanvraag. Het betreffende woningblok aan de Elzenlaan heeft ruimtelijk een andere situering, visueel een ander uiterlijk aanzien (vooral wat betreft het dakvlak) en architectonisch een andere gevelopbouw dan dat aan de Spicastraat.

4. Wij zijn van mening dat de aanvraag van de heer Van Sonderen op een gelijke manier is behandeld als iedere andere aanvraag die binnenkomt. Zoals bij de vorige vraag is toegelicht, is een voorbeeld van een volgens de aanvrager vergelijkbare wijk, vergelijkbare straat en vergelijkbare dakkapel niet per definitie een 'vergelijkbare situatie' voor een welstandsadvies. De Welstandscommissie geeft aan dat er naar haar oordeel verschillen zijn tussen de Spicastraat en de Elzenlaan die de beoordeling van de aanvraag anders doen uitpakken.
5. Om te beginnen moet worden opgemerkt dat – anders dan uit uw vraag opgemaakt kan worden – de Ombudsman niet in het gelijk stelt wat betreft de inhoud van zijn aanvraag. Het advies van de Ombudsman gaat alleen in op het proces, de onderbouwing en de klachtafhandeling. Verder zijn wij, anders dan u suggereert, niet vrij om naar eigen inzicht af te wijken van een welstandsadvies. Bij een positief welstandsadvies kan dat in het geheel niet. Afwijken van een negatief welstandsadvies moet altijd zeer duidelijk worden gemotiveerd, waarbij er sprake moet zijn van een zwaarwegend (maatschappelijk of economisch) belang of een deskundig tegenadvies. Wij hebben ons er in het algemeen, en dit geval in het bijzonder, diverse malen van vergewist dat de adviezen van de Welstandscommissie op zorgvuldige wijze tot stand zijn gekomen. Zoals gezegd delen wij de mening van de Welstandscommissie en nemen wij haar advies over.
6. Zowel de heer Van Sonderen als de Ombudsman hebben herhaaldelijk gevraagd om nadere onderbouwing van argumenten. Uiteraard komen dan nieuwe aspecten naar voren en worden zaken uit het langlopende verleden niet altijd even precies herhaald. De hoeveelheid tijd en energie die de heer Van Sonderen heeft geïnvesteerd in het zoeken van vergelijkbare gevallen is zijn eigen keuze geweest, hij is niet zoals u stelt "aan het werk gezet" door de dienst. Zoals gezegd is verschillende malen met de heer Van Sonderen overleg gepleegd, waarin hem is uitgelegd waarom de aanvraag is afgewezen en waarbij hem is aangegeven wat hij zou kunnen doen om wel een vergunning te krijgen voor een dakkapel. Deze mogelijkheden staan nog steeds voor hem open. Hij kan een kleinere dakkapel aanvragen die binnen de (verruimde) sneltoetscriteria valt en hij is gewezen op de mogelijkheid om een ander ontwerp te (laten) maken om een positief advies van de Welstandscommissie te krijgen. De commissie is hierbij uit coulance verder gegaan dan van haar verwacht mocht worden, door illustratieve voorbeelden te geven. Tot nu toe is de ambtelijke begeleiding en welstandelijke toets van vrijwel al dit soort bouwaanvragen effectief gebleken, helaas niet in het geval van de heer Van Sonderen. Hij heeft er voor gekozen om de niet goed te keuren aanvraag ongewijzigd opnieuw in te dienen en zijn energie te steken in het zoeken van vergelijkbare gevallen. Zoals in de eerdere antwoorden is toegelicht, is "vergelijkbaar" in de ogen van de aanvrager niet per se vergelijkbaar in het kader

van welstandsbeoordeling. De door de heer Van Sonderen aangedragen informatie geeft geen aanleiding tot het nemen van een ander besluit over zijn aanvraag. Wij zijn van mening dat de heer Van Sonderen niet is geschaad in zijn rechtspositie. Hij is ook niet onbehoorlijk of in strijd met het vertrouwensbeginsel behandeld. Hij wist precies onder welke voorwaarden wij een bouwvergunning konden verlenen en hij heeft er desondanks zelf voor gekozen om zijn bouwaanvraag niet aan te passen.